

04.11.2010
MTÜde konverents
Kell 14.05

20 min.

Tere.

Minu nimi on Kati Orav ja esindan MTÜd KATING NOORED. Mul on väga hea meel täna siin teie ees seista ning jagada kogemust, mis teile ehk mõtteainet pakub ning miks mitte ka heaks eeskujuks on.

Aga kõigepealt, nagu Agu Sihvka ütles- et kõik ausalt ära rääkida, siis pean alustama algusest.

2008 aasta mais tulime koos abikaasa Ingmariga pealinnast Võrumaale, et asuda elama Ingmari lapsepõlvkodus Kääpa külas. Mõeldes sellele, et mis tööd ma siin tegema võiksin hakata, vaatasin ringi kohaliku valla kodulehel. Märkasin arengukavas kohta, kus oli kirjas noorsootöötaja vajadus ning noorsootöö areng. Teadsin aga, et sellist asja hetkel Lasva vallas ei eksisteeri. Mina olen aga kõrgharidusega noorsootöötaja. Võtsin ühendust tol ajal vallavanema ametit pidanud Jüri Nassariga. Selgus, et vald on astunud juba omapoolse sammu asja parandamiseks ning kirjutanud Haridus- ja Teadusministeeriumile noorte kaasamise projekti, mis ka rahastuse sai. Elluviimiseks plaaniti leida mõni sellega tegelev organisatsioon või firma.

Omavahelises vestluses vallavanemaga ning teineteisele kasulikkuse avastamises sündis aga otsus, et viime koos Ingmariga ise selle projekti ellu ja ühtlasi alustame vallaga koostööd noorsootöö arenguks. Võibki ütelda, et sellest hetkest sai MTÜ KATING NOORED alguse. 15 oktoober 2008 saime ametlikult registreeritud. MTÜ eesmärgi püstitasime üldise- Lasva valla elu edendamine, sest olime poole aasta jooksul külas elades märganud vajadust ka kohaliku elu edendada. MTÜ liikmeid ja ühtlasi ka juhatuse liikmeid oli ainult kaks- Kati ja Ingmar Orav. Kuid eesmärk oli MTÜ alla luua ka noorteklubi ning Kääpa küla arendajate klubi.

Noorteprojekt, millest kõik alguse sai, hõlmas endas noortega simulatsioonimängukoolitusi ning küsitlust noorte olukorra ja soovide kaardistamiseks.

Uuringust tuli välja, et noorsootöö on vallas väga vajalik. Novembris 2008 alustasin tööd vabatahtliku noortejuhina ja hakkasin regulaarselt noortega kohtuma. Panime kirja ideid ja soove, mida koos teostada. Esimest korda elus kirjutasin projekte ja esitasin rahastamiseks. Noortega kohtumised leidsid aset koolimajas vahetundidel või peale kooli. Külastasime Kõo noortetuba ning Läti Aluksne laste- ja noortekeskust. Samal ajal käisid ka

läbirääkimised vallaga edasise koostöö jätkamiseks. Leidsime, et parim lahendus on lepingu sõlmimine MTÜ ja valla vahel.

2009 aasta jaanuaris sõlmisimegi Lasva vallaga noorsootöö teenuse osutamise lepingu. Lepingu punktid panime koos paika. Lepinguga ei fikseeritud kindlat summat, see jäi iga aastaseks otsustamiseks vastavalt võimalustele. Samamoodi oli lepingus ka sees, et vastavalt toetuste võimalustele pannakse iga aasta paika ka tegevuste maht. Kokkuvõtvvalt pidi MTÜ garanteerima vallas noortejuhi olemasolu, noorsootöö käimalükkamise ning aktiivse tegevuse noortega. Vald omaltpoolt sihtfinantseeris MTÜ tegevust rahaliselt. Toetuse summat kasutasime noortejuhi palgafondiks ning projektide omafinantseeringuks. 2010 aastal pikendasime lepingut juba uue vallavanema Juris Juhansooga. Kuna ajad on raskemad ja summad väiksemad, siis on sellel aastal kulunud toetus peamiselt noortejuhi palgafondi jaoks ning tegevuste rahad oleme pidanud ise leidma. Kuid kuna tehtud töö innustab meid, tahaks ainult paremini ja edasi liikuda, siis oleme leidnud endas jõudu ja tahtmist, et pidevalt areneda ning kasvada.

Rääkides sellise lepingu sõlmimisest, siis peaks ütlema, et jõudsime otsusele kiirelt ning valutult. Otseselt nõu ei olnud kelleltki küsida või midagi eeskujuks võtta, aga usaldasime enda sisetunnet ning teadmisi. Aga miks just selline delegeeritud leping ja mitte töökoha loomine? Ma ei oskagi sellel üheselt vastata. Arvan, et suurt rolli mängisid valla võimalused- puudus konkurentsivõimeline palgafond ning ruumid uue töötaja jaoks. Samas olin ka ise huvitatud endale nn vabamate käte saamisest ja kodus töötamisest. Võin ütelda, et jah- palgafond sai küll olema väiksem, kui seda oleks pidanud valla ametniku koht võimaldama, kuid mul jäi aega ka teiste tegevuste jaoks ning MTÜ arendamiseks. Lepingu kohustuste paikapanemisel lähtusime sellest, et milliseid ülesandeid ja tegevusi peaks vallas üks noortejuht tegema, et noorsootöö käivituks.

Kui rääkida sellise lepingu võludest ja valudest, siis kindlasti peaks mainima väikest ebakindlust. Sõlmitakse lepingu ju aasta peale ja seda ei tea, mida järgmine aasta toob. Kuid samas leian, et see paneb MTÜ pingutama ja arenema ning kaugemale ette vaatama. Ja vald omakorda saab endale partneri, kes on motiveeritud ning pädev just konkreetse ala peal toimetama. Leping nõuab omavahelist koostööd võibolla rohkemgi kui lihtsalt ametniku palkamine.

Kõige raskemaks tehtud töö juures pean just noorteni jõudmist, sest puudus meil ju kindel kokkusaamise koht ja kui noortega ei olnud varem nn kooliväliselt vallas tegeletud, siis võttis aega ka usalduse loomine.

Selles kõiges oli mulle suureks toeks loomulikult vald ja sealsed ametnikud. Kõige rohkem aga noored ise. Tekkis kuskil 20- 25 liikmeline noorte punt,

kes alati koos käisid, kaasa mõtlesid ja tegevusi ellu viia aitasid. Võin käsi südamel ütelda, et nende toel saigi noorsootöö tuule tiibadesse.

Tänaseks on vallas olemas noortejuht, neli noortetuba ja toimub aktiivne projektitöö. MTÜ üks eesmärke- noorteklubi loomine sai teoks 2009 aasta 30 juulil, kui MTÜ alla loodi Lasva valla noorteklubi LaVaNo- Lahedalt Vananevad Noored või ka Lasva Valla Noored. Selle asutaja liikmed olid peale meie veel 16 valla aktiivset ja särasilmset 13-16 aastast noort. Hetkel ongi MTÜl 18 liiget. Neist paljud on juba meie valla põhikooli lõpetanud ja viibivad argipäeviti kodust ja vallast eemal. Suur katsumus ongi ees- kuidas neid noori hoida ja koos nendega areneda.

Rääkides meie tegevusest, siis ei hakka ma lugema üles kõiki projekte, sest neid on juba päris palju. Kuid paar olulisemat punkti meie teel:

- 2009 aastal saime Maavalitsuse toel valmis kodulehe, mida peame uhkusega oma visiitkaardiks, sest vaadates külastajaid näeme, et leht ei ole jäänud vaid meie noorte teavitamiseks üritustest, vaid üldiseks noortele info jagamise ning oma tegevuste kajastamise kohaks. Meid külastab nädalas üle kaheksa inimese üle Eesti ning ka mujalt maailmast. Kodust eemale õppima läinud noored räägivad, et käivad ikka kord nädalas noortelehel, et värsked uudiseid teada saada.
- 2009 aasta lõpus käivitus ANK projekt noortetubade loomiseks ja 2010 aasta kevadeks oli taaskord üks MTÜ suuremaid eesmärke täitunud- vallas avati neli noortetuba.
- Hetkel on käimas 9 kuud kestev Lasva valla suuremaid külasid hõlmav projekt "Noored ulatavad käe" (KÜSK kodanikeühenduste toetus). Viimast peame suureks läbimurdeks just kogukonna arengu ning ka MTÜ arengu seisukohast. See on meie enda ettevõtmine, mille omafinantseeringu oleme ise leidnud. Projektiga tahame liita omavahel erinevaid põlvkondi, tugevada noortetubade ja külaseltside vahelist koostööd. Otsime vastust küsimusele- milline on noortetoa identiteet küla kogukonnas? Projektiga tahame muuta külaseltsid ja nende tegevuse nähtavamaks ning algatada ühiseid traditsioone.

Nagu eelnevast näha, siis oleme tänu lepinguga vallale ka ise arenenud. Me ei ole jäänud vaid lepingu punkte täitma ja noorsootööd arendama, vaid tahame kaasa aidata kogukonna arengule üldisemalt. Sest tegelikult ei saagi ju maapiirkonnas põlvkondi ja nende tegevusi omavahel lahutada. Peame kõik koos kasvama ja kõike koos tegema. Siinkohal tahaks veelkord rõhutada delegeeritud lepingu positiivset poolt- motiveeritust ning seda, et kui MTÜ areneb, siis areneb ka koostöö vallaga.

Suurelt osalt aitas MTÜ tegevuse laienemisele kaasa see, et meie teenuse osutamise lepingule lisandus ka suurem kohustus. MTÜle anti rendile Kääpa vana koolimaja ja hetkel toimuvad seal renoveerimistööd, et luua valda "Uma tare", mis hakkab olema nii valla noorte kui ka Kääpa piirkonna inimeste kokkusaamise kohaks. Rekonstrueerimistöode jaoks saime raha PRIA 3.2 meetmest, omafinantseeringuga toetab Lasva vald.

Meie vallas on ka teisi näiteid heast valla ja piirkonna arendajate koostööst. Näiteks Tsolgo Arendusühing, kes valla toetusel veab oma piirkonna arengut ja kultuuri tegevust. Selline teenuseosutamise leping ei peagi olema konkreetse ala põhine, nagu meie näites. Kuid kindlasti on see osutunud väga tugevaks käimalükkajaks valla noorsootöö edendamisel. Sellised lepingud sobivad ideaalselt just piirkonna arenguks kohaliku MTÜga. See annab piisava vabaduse eestvedajatele ja samas motiveerib arenema ning oma nn lepingulist kohust täitma. Piirkonnas on ära kasutatud pädevate inimeste ressursid, kes on motiveeritud oma kodukohta arendama. Vald omaltpoolt näitab usaldust arendajate suhtes, hoiab tihedat koostööd ning toetab. Omavaheline küünarnuki tunne on väga oluline helgema tuleviku suunas liikumisel.

Olen avatud küsimustele ja tänan kuulamast!